

Как практикуващите мюсюлмани изграждат представата си за исляма в съвременния български контекст

резюме

Работа стъпва на няколко предпоставки. Първо, че практикуващият дадена религия в своите действия често изхожда от представата си за нея. И второ, че днес има нови реалности: ситуация на разпад на големите наративи; подкопаване на авторитетите; нови медии и множество гледни точки, включително прочити през модерни категории; силна индивидуализация... В допълнение на това, изключително малка част от мюсюлманите изучават исляма в образователна институция, а традицията (съответно това, което тя пренася) в следствие от „колонизацията на жизнения свят“, в не малка степен, отдавна е в криза.

Именно съвременните условия, в които се намират мюсюлманите, провокираха опита да се разбере как в настоящата ситуация мюсюлманите – които са избрали да следват религиозните предписания и да организират живота си съобразно религията, но същевременно не са я изучавали в образователна институция (а много не са били запознавани с нея и в семейната среда) – изграждат представата си за исляма.

Изхождайки така описаната ситуация и очаквайки, че традицията на общността вече не играе толкова важна и първостепенна роля при изграждане на представата (камо ли за новоприели исляма), целта на дипломната работа беше най-вече да „опипа почвата“ и да очертае насоки за евентуално следващо изследване. Акцента не беше върху съдържанието на самата представа, а основно върху това как тя се изгражда. По-конкретно, до колкото беше възможно:

- Опитвах да проследя пътищата, по които информацията достига до актьорите.
- Източниците и ресурсите, които се ангажират.
- Начина на подбор и боравене с информацията – логиката.
- Тъй като предполагам, че групите, в които е ситуиран актьора, също определят в някаква степен изгражданата представа, се опитвах да очертая и основните ситуирания, които се открояват.
- Проверих ролята на елитите (по Вебер);
- Също така и евентуалното влияние върху изграждането на представата, в следствие от взаимодействието с по-широкото общество (като тук включвам и медийното отразяване).
- Опитвах да проверя и влиянието на обективните условия;
- както и това на съвременните дискурси (духът на времето ако щете), които неизбежно са част от социализацията на актьорите.
- И не на последно място – влиянието на традицията (за което предполагам, че е отслабено за разлика от това на новите медии и съвременните дискурси).

За целта бяха анализирани общо 13 дълбочинни интервюта, проведени предимно с хора живеещи в столицата.